

of na den doop. Candidaten, die zich aan „den staart“ vasthielden, zijn toen uit hoofde van „den kop“ afgewezen. Nu krijgen we hetzelfde — bij wie den blinddoek weigeren. De „staart“ zegt: de oude formule is vervangen. „De kop“: niet vervangen. We zijn werkelijk achteruit geboerd. O, ik ken die met algemeene stemmen genomen besluiten. De goedbedoelenden zijn weer op slechtouwen genomen. Maar de feiten liggen er. En nu gaat natuurlijk het gepluk weer beginnen. Alle man, die „zijn“ „rust“ begeert, zal het beest van 1946 aan den staart trekken. Wij trekken het aan den kop. Niet, omdat wij zoo graag onrust hebben. Maar omdat die kop beslist. Nog altijd beslist de kop over den staart, dacht ik.

4. Men blijft de dubbelzinnigheid als methode kiezen. Ik denk aan den term „deelen in“. „Deelen in de wederbarende genade van den Heiligen Geest“. Volgens de hierboven afgedrukte noot-ter-toelichting bedoelt men, ruimte te laten voor tweeërlei gevoelens: a) de kinderen zijn te houden voor reeds wedergeboren; b) ze zijn te houden voor wedergeboren of TE wederbaren. Nu is in zichzelf een term, die naar twee kanten mogelijkheid biedt, niet altijd verwerpelijk. Maar wanneer revisie aan de orde is, dan is de keus van zoodanige terminologie anders te beoordeelen. Een van beide: de revisie-poging wilde bezwaar uitbrengen tegen de gekozen formule (wedergeboren); maar dan krijgt de aanvrager nul op 't rekest, want de oude formule blijft expres gehandhaafd; of: de revisie-poging wilde bezwaren opwerpen tegen het binden aan één bepaalde formule met de daaraan verbonden consequentie van uitwerping van wie deze niet kon accepteren. Maar ook deze man krijgt nul op het rekest. Grond? Wel, wat in den kop staat! De man, die tegen den ouden tekst bezwaar maakte, heeft immers tegen Gods Woord bezwaar gemaakt? De zekelijke inhoud was immers in overeenstemming met Schrift en Belijdenis? IEDERE REVISIONIST KRIJGT NUL OP HET REKEST. En ALLE bezwaarden tegen de oude formule HADDEN BEZWAAR TEGEN GODS WOORD EN DE BELIDENIS. Ze zijn ALLEN KETTERS! Daar komt „de kop op neer“. Het is dus weer een compromis van „Jan“ met „Jan“ en van „Piet“ met „Piet“. Beiden zeggen met gelijke gemoedsrust:

1e. wij laten ruimte voor twee meeningen, een nieuwe (te wederbaren) en de oude (wedergeboren); zie maar de noot in den „staart“ van 1946;

2e. wij laten ruimte slechts voor één meening, n.l. de oude („wedergeboren“): zie maar de voorafsprak in den „kop“ van 1946; want daar hebben we duidelijk gezegd, dat die oude formule naar Gods Woord was; de lieden, die tegen die oude formule kozen, die kozen dus tegen Gods Woorden en de belijdenis, en dacht u, dat wij voor zulke lieden ruimte laten?

O „Jan“!
O „Piet“!
O synode!

O diplomatie, die wel weet, dat men over een paar weken uw „kop“ zal schelden van uw „staart“, en u dan op kousevoeten zal hooren komen, maar die we toch nu op spijkerlaarzen op ons af zien sterven, als waren wij onnoozelen. Maar er is Eén, voor wien duizend jaren zijn als één dag. Wat heden ons opvalt, moet ook dan de aandacht houden.

Algemeene stemmen, — hoe kan het? De verzaderings-sfeer is de eenige verklaring die ik geven kan. Maar de kerkelijke dubbelzinnigheid blijft zonde. Zij is ook niet echt oecumenisch-geïnd. Want zoodra de term „deelen in“ in 't fransch, engelsch, latijn vertaald worden moet (dat moet toch kunnen?) staat men voor de moeilijkheid, hoe te vertalen? Een nederlandse term kan dubbelzinnig zijn, een min of meer verwante fransche, engelsche, latijnsche kan dit „privilege“ ontberen. En dan? O, onze oecumenische synode.....

5. Zelfs in zijn dubbelzinnigheid houdt men vast aan het standpunt van het Prae-advies etc. Want blijken de toelichtende noot wil de term „deelen in“ ruimte laten alleen voor twee mogelijkheden:

- wedergeboren,
- wedergeboren of te wederbaren.

Nu is wedergeboorte alleen bij uitverkoren te verwachten. Men blijft dus volhouden: bondskinderen zijn, als 'er op aankomt, als uitverkoren kinderen aan te merken, en — te behandelen. Verbonden en verkiezing worden dus toch nog weer identiek verklaard.

6. Zelfs in zijn dubbelzinnigheid sluit men goed-gereformeerden van alle eeuwen uit. Immers: „deelen in“ kan ook beteekenen: „deelen in de be-

lofte“. De kinderen deelen in de belofte b.v. der zaligheid (belofte is hier door eisch begrensde). Ik kan dus zeggen: „de kinderen deelen in de zaligheid“, als ik daarmee bedoel: zij deelen in de belofte der zaligheid. Maar ik zou daarmee niet willen verklaren: ik laat ruimte voor de leer, dat ik ze moet beschouwen en behandelen b.v. als reeds gezaligden of als te zaligen kinderen. Men ziet, dat de uitsluiting van de opvatting: „deelen in de belofte der wedergeboorte“ neerkomt op het blijvend afwijzen van de meening der gereformeerden van vele eeuwen, die het toch zoo hebben opgevat, als ze spraken van een „deelen in“.

6. De onduidelijkheid is ook op andere punten niet weggenomen.

a) Er staat: „op grond daarvan“ komt de Heere tot ons met den eisch (van geloof en bekeering). Op grond waarvan? Op grond van „de belofte“? Of van „het tot ons komen met de belofte“? Het ééne standpunt verschilt van het andere. En bovendien: de grond voor den eisch ligt in Gods recht op ons, ook afgedacht van de belofte. Het recht voor Gods eisch ligt in zijn God-zijn, niet in een bepaalden inhoud van een deel van zijn woorden, of in het feit van het spreken van zulk een deel zijner woorden.

b) „De kinderen des vleesches“ worden hier van „de kinderen der belofte“ onderscheiden op een manier, die onduidelijkheid overlaat. Bedoelt men met „kinderen der belofte“ uitverkoren? Of kinderen, die uit de belofte geboren zijn? Zijn het in dat geval uit de belofte lichamelijk geborenen (Izaäk). Of uit de gehoorde en geloofde belofte wederom geborenen? Zoo ja, zijn het dan in 't algemeen de wedergeborenen kinderen (geboren uit het Woord) of de kinderen van Abraham, die, in tegenstelling met Ismaël, of Ketura's kinderen, door de belofte zijn verwekt (inclusief hun kinderen)? Indien men denkt aan verkiezing, bedoelt men dan de verkiezing in engeren, of die in ruimeren zin? Niet wij werpen deze laatste kwestie op, doch dr. J. Ridderbos, die deze twee scherp onderscheidt.

c) Ook de nieuwe verklaring laboreert aan de hanteering van het woord „wedergeboorte“ in den Kuiperiaanschen zin, terwijl de formulieren het gebruiken van de doorlopende vernieuwing (à Lasco's: innovatie). De kwestie is van beteekenis. Want de Heere heeft de doorlopende vernieuwing beloofd bij wie Hem op zijn Woord vertrouwd en daarin aangenomen heeft. De vraag evenwel, of in het doopsformulier bedoelde „heilijg“ door den Geest ook de principiële vernieuwing naar Kuiper's spraakgebruik bepaald op het oog heeft, is nu eenmaal gesteld; en we zitten nu eenmaal met het probleem van „den kop“, — zie boven.

d) De doop heet hier beteekening en verzegeling van afwassing der zonden. Dat zouden we allicht accepteren zonder de vóór-geschiedenis. Maar dat mogen we niet. Want le we zitten weer met dien lastigen „kop“ (dat alles van 1905 en '42 goddelijke waarheid blijft heeten). Ze het dankgebed na den doop wordt wéér geciteerd, en in 1905 (dat goddelijke waarheid heet) staat immers (zakelijk) dat in dat dankgebed de in het begin genoemde weldaden moeten worden aangemerkt als zulke, welke den doopeling geschonken ZIJN. En dan niet geschonken in belofte, doch in aanvankelijke vervulling daarvan. Tegen den achtergrond van deze nuchtere feiten is het voor ons een bedenkelijk iets, dat men na al wat gebewerd is, nu nog nalaat den Catechismus in even zoo veel woorden gelijk te geven, die den doop een teeken en zegel der beloften noemt, en die, voor wat de kinderen betreft den Geest, die het geloof werkt, een hun belofden Geest noemt, een hun toegezegden Geest. Hetgeen vlak hierboven onder b is opgemerkt, slaat nu des te scherper in. Er staat: de doop beteekent en verzegelt de afwassing, en daarom dankt de kerk, dat God zijn goedheid en barmhartigheid ons allen heeft bewezen. Hier worden uit het dankgebed andere woorden aangehaald als in „1905“. Maar het „daarom“ is voor ons des te meer bedenkelijk. In art. 20 der Confessie wordt het „uitstorten“ van Gods „goedheid en barmhartigheid“ geacht geschied te zijn niet in onzen doop bepaald, doch in het „voor ons geven van zijn Zoon in den dood“, en het daarna volgende opwekken van dien Zoon uit den dood. Maar zóó iets heeft met het Prae-advies niet van doen. Noch met „1905“, hier gehandhaafd.

7. Onvervangen staan dus nog altijd de in '42 en '44 bindend verklaarde uitspraken over de onmiddellijke wedergeboorte, de rechtvaardigmaking van eeuwigheid (met aanvechtbare beweringen over Rom.

4: 25 en art. 20 der Confessie), en supra- of infralapsarisme, benevens de andere uitspraken van 1942 (inclusief die over de „algemeene genade“ met haar niet mannelijken tekst, die niet royaal zegt, wat bedoeld is), men heeft „heel 1905“ bindend verklaard; deze details dus ook. Benevens die van '42.

8. Vóór dit alles hebben ook gestemd die synodale leden, die als commissielid hebben voorgesteld („Trouw“, 6 Maart), te handhaven de schorsingen etc. van de professoren Greijdanus en Schilder en van „cand.“ Schilder. Hoe het met dat voorstel gaan zal, weten we nog niet, al hebben we onze gedachten erover. Maar dat ook zulke menschen vóór die dogmatische formule stemmen, bewijst, wat we zelden: er zijn er, die welbewust een gedragslijn zoeken, die de bezwaarden losmaakt van bepaalde menschen. Niet het recht, maar de „utiliteit“ beheerscht hen. Temeer daarom mogen wij besluiten met een: weest op uw hoede. Tot nu toe is hier de bekeering van een boezen weg niet te constateeren. Wel een zedelijke mislag. Het conflict blijft zedelijk. En het kerkrechtelijke omspant alles!! Daarom was deze laatste bewering ook ons eerste woord in de bekende Haagsche vergadering van '44.

K. S.

(Zie verder laatste bladzijde laatste kolom.)

DE PROCEDURE OVER DE KERKELIJKE GOEDEREN TE KROMMENIE.

Nadat op 2 Sept. 1944 de kerkeraad der Geref. kerk van Krommenie zich had vrijgemaakt, welk besluit met een belangrijke meerderheid van stemmen werd genomen, wees de Arr. Rechtbank te Haarlem op 28 Nov. d.a.v. de gebouwen dezer kerk toe aan de Synodale groep.

Van dit vonnis ging de kerkeraad (art. 31) in hooger beroep bij het Hof te Amsterdam, dat bij arrest van den 15en November 1945 de rechten van den kerkeraad (art. 31) op de roerende en onroerende goederen ten volle erkende, en het vonnis van de Rechtbank vernietigde.

Nochtans ontruimde de synodale kerkeraad, ondanks minnelijk verzoek van den rechthebbende de gebouwen niet, en ging ook niet in op een door bemiddeling van den advocaat van den kerkeraad (art. 31) gedaan voorstel om tot een schikking te komen teneinde verder procederen te voorkomen.

Dus zag de kerkeraad (art. 31) zich genoodzaakt om in een nieuw kort geding ontruiming harer gebouwen te eischen, welke eisch door de Rechtbank te Haarlem op den 7en Februari 1946 werd toegewezen.

De Rechter overwoog in zijn vonnis onder meer: dat het geval spoedeisend was;

dat het kerkeraadsbesluit van 2 Sept. 1944 rechts-geldig was;

dat immers de kerkeraad bevoegd is zelfstandig voor en namens de gemeente te besluiten;

dat het leven in Synodaal verband niet behoort tot het wezen eener Geref. kerk, daar immers iedere plaatselijke Geref. kerk is een complete, zelfstandige kerk;

dat de Synodale Geref. kerk te Krommenie niet is te beschouwen als de voortzetting van de oorspronkelijke kerk, doch als een nieuwe plaatselijke kerk.

Intusschen is bericht ontvangen, dat de Synodale kerkeraad op 7 Maart de gebouwen zal ontruimen.

Tot zoover een ons toegezonden bericht, dat we in zijn geheel opnemen. De synodocraten in Krommenie gedragen zich anders dan de Gereformeerden in Houwerzijl.

K. S.

DIACONALE CONFERENTIE.

Derde Prov. Diaconale Conferentie binnen het verband der Gereformeerde Kerken (Onderh. Art. 31 K.O.) in Zuid-Holland, te houden op Woensdag 27 Maart 1946 te 's-Gravenhage, Prinsegracht 4 (C.J.M.V.-gebouw), aanvang 10 uur.

Agendum:

1. Opening.
2. Mededeelingen van het Comité.
3. Bespreking van ingekomen vragen van Diaconieën.
4. Pauze.
5. Referaat van Ds D. K. Wielenga J.Dz. van Rotterdam—Centrum. Onderwerp: „Diaconie en sociale hulp“.
6. Bespreking van dit Referaat.
7. Rondvraag.
8. Slotwoord van Ds F. de Vries van Den Haag—Oost.
9. Sluiting.

N.B. Alle Diakenen worden met ernst opgewekt deze belangrijke Conferentie bij te wonen. Dienaren des Woords, Ouderlingen en Leden der Gemeenten zijn als gasten tevens welkom.

Voor het Comité.

J. DE GELDER, Secretaris,
Westersingel 31b, Berkel & Rodenrijks.